

Isän lapikkaat ovat huonossa kunnossa. Hän haluaa nahkavarsiin laitattaa markkinoilta ostamansa kumiterät. -Menkääpä työ poejat viemään nuo kengän tekeleet illalla Huovisen Arville. Isä-Hannes on sopinut jo alustavasti asiasta Osuuskaupalla suutarin kanssa. Eihän se auta kuin lähteä kylmään ja pimeään maailmaan. Alakouluikäiset pojat tekevät työtä käskettyä. Emme ole paljoa käyneet yksin kylässä, varsinkaan pimeällä. Arvilla ei ole lapsia, joten emme ole vierailleet heillä. Tiedämme kyllä missä Arvi asuu. Matkaa ei ole kuin pari kilometriä. Laitettavat kengät sullotaan reppuun. Pihatieltä menemme maantielle ja K-kaupan kohdalla käännymme Jyrkän tietä sillalle päin. Kylätie on hiljainen ja pimeä. Parissa huoneessa loistaa yksinäinen kattolamppu meillä, Ristolassa ja kaupalla. Koski ei kuohu, sillä on ollut pakkasia. Jääpeite vaimentaa kohinan. Sillan luota näkyy Mustolan valot. Mustolassa on sonni; olen ollut mukana, kun lehmää on käytetty astuttamassa. Mustolassa on vähän enemmän valoa, onhan heillä mylly, mistä saamme meille sähköä. Myös Ristola, Vänninniemi, K-kauppa ja Osuuskauppa ovat saman vesimyllyn virran käyttäjiä. Valot tosin humppasevat usein ja katkeavatkin, kun tulee häiriöitä. Mustolan Kallella riittää päivisin jauhatustöitä. Olen isän kanssa käynyt siellä muutaman kerran. Myllyssä on tasainen humina ja aina kylmä. Meiltä pääsee talvella saunan kohdalta kosken yli helposti suksella myllylle ja edelleen Osuuskaupalle. Aatokset katkaisee koiran rähähdys. Säikähdämme, mutta tunnistamme sen Mustolan kiltiksi hauvaksi. Ei se ole vihainen. Heti Mustolan jälkeen näkyy Osuuskaupan pihavalot. Tuttu paikka, sillä posti tulee aamulla osulaan ja haen usein postin. Tämän jälkeen on edessä pitkä pimeä taival. Emme paljoa juttele, tokaisemme muutaman sanan silloin tällöin. Kuljemme lähekkäin, kuin turvaa hakien. Tie erottuu heikosti. Liikennettä ei ole. Hevoset ovat ilta-appeellaan ja kyläläiset ovat navettatöissä. Oikealla on Hyrreenlampi. En ole käynyt siellä kalassa. Vasemmalla, lähes metsän kätkössä on Timosen mökki. Sieltä tuikkii heikosti Tilley-lamppu. Talon tyttö on ihmisarka, ei käy kylässä, marjassa kumminkin uskaltaa käydä Toivakkomäellä saakka. Timosen pienessä mökissä asuu viisi ihmistä. Vanhaisäntä Heikki on kova jutunkertoja. Heikki kertoo kylällä käydessään jänniä tarinoita, tupruttaa piippua ja narauttaa silloin tällöin pierun. Meidän isä tosin pieraisi todella kovaa kerran, kun olimme ruokalevolla. Hän nousi istumaan ja päräytti niin kovan paukun, että Hupi-koiramme säikähti ja pomppasi pirtistä eteiseen. Olisi juossut ulos saakka, mutta ulko-ovi ei auennut. Sonkakosken tanssilava on seuraavana, vasemmalla maantiestä. Emme ole saaneet mennä katsomaan edes aidan takaa, mitä siellä tanssien aikana tehdään. Eikä paljoa uskaltaisikaan. Siellä on kuulemma joskus humalaisia. Lavan jälkeen kääntyy tie Hirvolansaareen. Siellä asuu Kauppilan Einari ja Eeva. Aikuiset lapset Eino ja Liisa asuvat vielä kotona. Vanhin poika Erkki on jo muuttanut Amerikkaan setänsä motelliin töihin. Varmaan ovat rikkaita siellä Amerikoissa. Tunnistamme vielä Partaseen menevän tien oikealla. Esa, Aimon ikäinen poika asuu siellä. Esan Erkki-isää kutsutaan Metkuksi. Hän juopottelee silloin tällöin. Seuraavaksi näkyy heikosti puiden takaa hieroja Maikin mökki vasemmalla metsän reunassa. Maikki on hyvä hieroja, sanovat ihmiset. Nyt täytyy olla tarkkana, sillä seuraavaksi muistelemme Arvin mökin olevan oikealla. Kyllähän sieltä vähän valoa kajastaa. Yritämme löytää talolle menvän tien. Emme hoksaa, mistä ura urkenevi. No, mennään valoa päin. Lunta on lähes metri. Paarustamme maantieltä suoraan taloa kohti. On perkele vaikeaa. Upottaa. Emme anna periksi. Ojan kohdalla uppoamme melkein kokonaan lumeen. Lopulta saavutamme talon. Menemme eteiseen. Se on pimeänä. Aukaisemme pirtin oven. Sisällä on Arvi eukkonsa kanssa. Sanomme iltoa. He eivät sano aluksi mitään vaan tuijottavat kuin ihmettä. Seisoa toljotamme yltä päältä lumisina, hikisinä ja valosta silmät sirrillään, kuin metsän peikot. Pian Arvi tunnistaa meidät ja sanoo, että pojat taisi tulla kenkiä tuomaan, suorinta tietä. Emäntä antaa pullaa ja lämmintä mehua. Nyt voimme

tarkastella tupaa. Arvin vaimo, Lyyti, on kuulemma aika tavalla vanhempi miestään. Arvin jalat ovat aivan kummalliset vänkyrät. Kengät ovat hänellä siksi ihmeelliset töpökät. Kävely on linkutusta ja vetkutusta. Töitä hän kyllä tekee. On monessa puuhassa mestari. Yläruumis on vahva ja raamikas. Kuulemma oli nuorena kova lapiomies ojahommissa. Asiamme on hoidettu. Teemme lähtöä. -On meelle kyllä tiekin tuonne muantiele. Kävelkee sitä kautta nii ee tarvii ihteessä ennee ryppee, sanoo Arvi ja näyttää polun. Paluumatka sujuukin jo helpommin. Tosin mitähän isä ja Jaakko sanovat, kun saavat kuulla Arvilta meidän toilailusta. Kai tämäkin on opiksi elämän vaikealle taipaleelle, lohduttaa äiti ja laittaa vaatteet kuivumaan uunin pankolle.

akun suutarireissu 1958